

EVROPSKA UNIJA

Odbor regij

**Poročilo o spremljanju EZTS za
leto 2013
V smeri nove kohezijske politike**

Povzetek

**Povzetek je pripravilo podjetje METIS GmbH (avtorji: Jürgen Pucher,
Alexandra Frangenheim in Alice Radzyner)
in ne predstavlja uradnih stališč Odbora regij.**

Več informacij o Evropski uniji in Odboru regij je na voljo na spletnih straneh:
<http://www.europa.eu> in <http://www.cor.europa.eu>.

© Evropska unija, februar 2014
Delna reprodukcija je dovoljena ob izrecni navedbi vira.

Povzetek

Odbor regij redno objavlja poročila o spremljanju razvoja evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS). Do konca leta 2013 je bilo ustanovljenih skupno 43 EZTS, ki zajemajo približno 750 nacionalnih, lokalnih in regionalnih oblasti iz 20 držav članic EU, v pripravi pa jih je še 16.

Pravni okvir in izvajanje na nacionalni ravni

17. decembra 2013 je bila sprejeta Uredba (EU) št. 1302/2013 o spremembi Uredbe (ES) št. 1082/2006 o EZTS, ki bo začela veljati 22. junija 2014. S spremembami bodo poenostavljeni postopki in razširjen nabor subjektov, ki lahko postanejo EZTS, obenem pa bodo v skladu s predlogi OR zagotovljeni elementi za lažje delovanje EZTS. Drugi predpisi o novi kohezijski politiki predstavljajo nove možnosti za EZTS.

V primerjavi z letom 2012 se stanje v sedanjih državah članicah do konca leta 2013 ni spremenilo. Nacionalni predpisi so bili sprejeti v skorajda vseh članicah EU razen v avstrijskih, belgijskih in nemških zveznih deželah.

Zaradi pristopa Hrvaške k EU 1. julija 2013 se odpirajo dodatne možnosti za ustanavljanje novih EZTS, kar posledično pomeni začetek nove faze na razvojni poti EZTS. Lokalne in regionalne oblasti na Hrvaškem so zelo dejavne v projektih EZTS, kot je Srednjeevropski prometni koridor. OR si je močno prizadeval, da je bilo EZTS med predpristopnimi pripravami Hrvaške vseskozi na dnevnem redu.

Hrvaška je Uredbo o EZTS uveljavila z zakonom, ki je začel veljati 1. julija 2013.

Pregled stanja na področju EZTS

EZTS, ustanovljena leta 2013 ali konec leta 2012

Od konca leta 2012 do konca leta 2013 je bilo ustanovljenih 11 EZTS (šest EZTS je bilo ustanovljenih leta 2012). Nova EZTS so predvsem iz Srednje Evrope, njihov cilj pa je povečini ustvariti institucionalni okvir za že obstoječe projekte ali programe, s čimer opravljajo svojo tradicionalno funkcijo.

Tabela 1. Nova EZTS, vključena v študije primerov

Š t.	Ime	Država	Posebne značilnosti	Ustanovitev
1	Via Carpatia EGTC	HU, SK	EZTS z dvema članoma z ravni NUTS 3, ustanovljeno za splošno sodelovanje.	31. 5. 2013
2	Parc Marin International des Bouches de Bonifacio	FR, IT	EZTS je bilo ustanovljeno zaradi krepitev čezmejnega sodelovanja v mednarodnem morskem rezervatu.	11. 3. 2013
3	EGTC Tritia	CZ, PL, SK	Partnerstvo štirih regij v podporo socialni in ekonomski koheziji na območju.	25. 2. 2013
4	EGTC Euroregione "Senza Confini"	AT, IT	Splošni cilj partnerstva držav članic je sodelovanje članov iz njunih treh regij za močnejšo ekonomsko in socialno kohezijo.	21. 12. 2012
5	EGTC Spoločný región limited	CZ, SK	EZTS zajema 22 občin iz slovaško-češke obmejne regije. Namenjeno je zagotavljanju institucionalnega okvira za čezmejno sodelovanje.	22. 5. 2013
6	GECT "Secrétariat du Sommet de la Grande Région"	BE, DE, FR, LU	Cilj EZTS, ki ima 10 članov, je nadalje okrepiti regijo Grande Région kot enotno ozemlje.	30. 6. 2013
7	EGTC TATRY Ltd.	PL, SK	EZTS dveh regij, namenjeno učinkovitejšemu in uspešnejšemu izvajanju projektov novega programa čezmejnega sodelovanja PL-SK 2014–2020	20. 9. 2013
8	EGTC Parc européen / Parco europeo Alpi Marittime - Mercantour	FR, IT	Lajšanje in spodbujanje čezmejnega sodelovanja na ozemlju dveh naravnih parkov.	23. 5. 2013
9	EGTC Sajó-Rima / Slaná-Rimava	HU, SK	EZTS štirih partnerjev, namenjeno sodelovanju na področju kmetijstva, industrije, trgovine in turizma.	3. 4. 2013

Zadnji EZTS, za kateri OR še mora prejeti uradno obvestilo, sta Torysa in Svinka – obe med Madžarsko in Slovaško – s sedežem v Sáradsányju (HU) oziroma v Tolcsvi (HU). Registrirani sta bili 9. oktobra 2013, vendar zaradi pozne uradne obvestitve Odbora nista vključeni v študijo.

EZTS, ustanovljena v letu 2012

V letu 2012 je bilo ustanovljenih šest EZTS, vendar so bila združenja v letu 2013 še vedno v povojih. Zlasti je treba izpostaviti vlogo EZTS EUKN, saj so njegovi člani izključno nacionalne oblasti, kar bi lahko bil način za institucionalizacijo nekaterih področij medvladnega sodelovanja.

EZTS, ustanovljena pred letom 2012

EZTS, ki so bila ustanovljena pred letom 2012, so v glavnem nadaljevala razvoj in izvajanje novih projektov. V tem razdelku so podane analiza stanja EZTS, ustanovljenih pred letom 2012, in podrobne informacije o glavnih kazalnikih. Za osem EZTS dodatnih informacij ni bilo mogoče predstaviti.

Na kratko o združenjih – v smeri nove kohezijske politike

V letu 2013 se je razvoj EZTS, gledano po številkah, okrepil. EZTS je prvenstveno namenjeno ustanavljanju partnerstev za razvoj. 41 združenj iz tega poročila zdaj zastopa skupno približno 750 institucij iz vseh delov EU, na ozemljih vključenih institucij pa trenutno biva okoli 76 milijonov ljudi.¹ Po sestavi partnerstva obsegajo vse od manjšega lokalnega sodelovanja, regionalno-lokalnega sodelovanja do večnivojskih partnerstev. Približno polovico partnerstev lahko označimo kot pretežno lokalnih.

EZTS Bánát-Triplex Confinium in Eurodistrict Strasbourg-Ortenau sta razširili svoji partnerstvi.

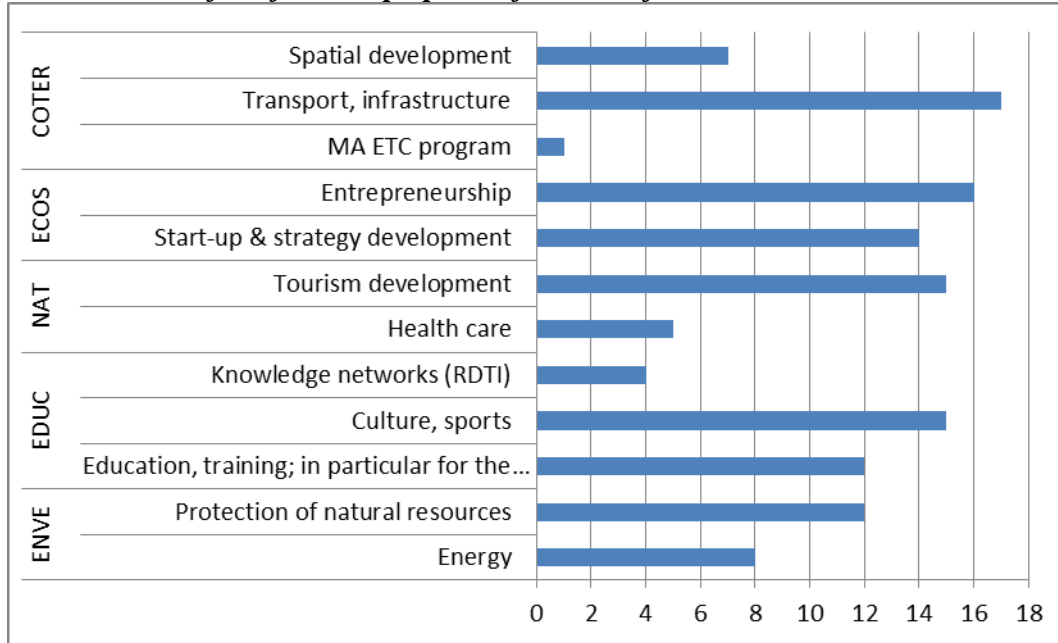
Področja dejavnosti

Splošno gledano so EZTS namenjena izvajanju zelo različnih dejavnosti. Združenja delujejo v okviru evropskega teritorialnega sodelovanja, ki zajema velik in pester nabor dejavnosti. Večino EZTS lahko označimo kot splošne pobude, ki podpirajo skupne ukrepe priprave politik in strategij. Ta tip EZTS je usmerjen k raziskovanju in utrjevanju novih načinov upravljanja in kohezije. Občuten delež EZTS teme sodelovanja ne določi vnaprej. V spodnji preglednici je podan pregled pomembnejših obravnavanih področij. Velika večina EZTS je posvečena več kot eni temi.

---

¹ Nadnacionalna mreža za mestno politiko EUKN in EZTS, ki ima vlogo organa za upravljanje večstranskega programa čezmejnega sodelovanja, nista vključena v to številko.

Slika 1: Področja dejavnosti po področjih komisij OR

Vir: Metis GmbH, podatkovna zbirka EZTS

Potencialna vloga EZTS v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov za obdobje 2014–2020 (Evropa 2020)

Strategijo Evropa 2020 kot krovni usmerjevalni dokument je zaradi njene večplastnosti težko razumeti. Zato je potencialni prispevek EZTS k strategiji Evropa 2020 predstavljen na podlagi sedmih tako imenovanih vodilnih pobud. Trenutno je veliko potenciala v vodilnih pobudah Evropa, gospodarna z viri (energija in ravnanje z odpadki), Mladi in mobilnost ter Program za nova znanja in spretnosti in nova delovna mesta (zaradi potrebe po zmanjšanju visoke brezposelnosti, predvsem med mladimi) in Unija inovacij.

Pogled v obdobje 2014–2020

Za obdobje 2014–2020 je bil v novo kohezijsko politiko vključen nabor novih instrumentov, s katerimi naj bi okrepili strateško razsežnost evropskih strukturnih in investicijskih skladov.² Raziskava je pokazala, da je za te instrumente veliko zanimanja, zlasti za integrirane teritorialne naložbe (ITI). Tako je 15 od 21 EZTS, ki so se odzvali na raziskavo, odgovorilo, da jih ta instrument zanima. Približno polovica EZTS je izrazila zanimanje za skupne akcijske načrte (JAP) in skupnostno voden lokalni razvoj (CLLD). Je pa več respondentov izpostavilo potrebo po tem, naj Komisija zagotovi dodatno usmerjanje, saj so lahko le pragmatični in učinkoviti sporazumi o izvajanju

² Izvajanje skupnega akcijskega načrta bi glede na izkušnje z ESS moralo temeljiti na dosledni naravnosti k rezultatom, to pa na visoko standardiziranih dejavnostih, ki jih je mogoče obravnavati kot standardne stroške na enoto.

dovolj prepričljivi, da bo vodstvo programa evropskega teritorialnega sodelovanja podprlo razvoj in pripravo teh instrumentov.

EZTS v fazi ustanavljanja

Trenutno je v pripravi 16 EZTS, od katerih tri že imajo status pravne osebe. Dve EZTS, ki sta bili ustanovljeni, imata neobičajne cilje: EZTS CODE 24 je nadaljevanje projekta INTERREG IVB, katerega cilj je razvoj koridorja Rotterdam–Genova, EZTS Cities of Ceramics pa je bilo ustanovljeno zaradi razvoja nadnacionalnega sodelovanja v sektorju umetniških in umetnoobrnih keramičnih izdelkov.

Tabela 2. Pregled EZTS v pripravi (31. december 2013)

Št.	Ime	Status	Država
1	Agglomération franco-luxembourgeoise "Alzette-Belval"	OR še ni prejel uradnega obvestila.	Francija, Luksemburg
2	AEuCC - Cities of Ceramic ³	V pričakovanju odobritve	Španija, Francija, Italija, Romunija
3	Medgidia – Silistra	V pričakovanju odobritve	Bolgarija, Romunija
4	Eurocidade Valença do Minho Tui	V pričakovanju odobritve	Portugalska, Španija
5	CODE 24 – Corridor Development Rotterdam-Genoa	V pripravi	Nizozemska, Nemčija, Švica, Italija
6	CETC - Central European Transport Corridor	V pripravi	Švedska, Poljska, Češka, Slovaška, Madžarska, Hrvaška, Slovenija
7	Europe - building common future	V pripravi	Madžarska, Romunija
8	The Route of the Phocaceans	V pripravi	Italija, Grčija, Španija, Francija, Malta
9	Eurodistrict TransOderana	V pripravi	Nemčija, Poljska
10	ESPO 2020 programme	V pripravi	EU 28 + 4
11	Békés-Arad	Ideja	Romunija, Madžarska
12	Pro Comitatu	Ideja	Slovaška (n. p.)
13	Donauhanse	Ideja	Nemčija, Avstrija, Madžarska, Srbija, Romunija, Bolgarija, Ukrajina
14	Euregio Meuse-Rhine	Ideja	Belgija, Nizozemska, Nemčija
15	Euroregion Corridor VIII	Ideja	Italija, Albanija, Grčija, Makedonija, Bolgarija

³ Združenje zajema 98 mest in štiri države. Geografski podatki za ta mesta niso znani, zato je njegova umestitev na zemljevid na naslednji strani le približna (umeščeno je v središče štirih držav).